

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díjak:		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják.	A lap szellemi részét illető cikkeket a szer- kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz- tári, — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.
Egészévre — — — — —	8 kor.	—	
Félévre — — — — —	4 "	—	
Negyedévre — — — — —	2 "	Kéziratokat nem adunk vissza.	

Helytelen címzések

Az erdélyi püspöki cím ügyében a féltékeny protestánsok által fölidézett vita s nagyra fujt állítólagos sérelem alkalmul szolgál nekünk egyet-mást elmondani, a mi talán magára az erdélyi püspöki cím körül tolyt vitára is képes némi fényt deríteni. E vita ugyanis — nézetünk szerint — sohasem keletkezett volna, ha a vallás- és közoktatási m. kir. miniszterium helyesen és következetesen járna el a címzésekben és föl nem forgatta volna az egykori helytartótanács által használt gyakorlatot.

A helytartótanács ugyanis, miként az ily magas tekintélyű hatósághoz illik is, nagy gondot a fordított címzésekre. Annak tagjai tudták, hogy a cízzel lehet jogot föntartani, lehet a fönnálló jogot föladni és hosszú gyakorlat által ellenkező jogokat is szerezni. Ezt kellene szem előtt tartania a vallás- és közoktatási m. kir. miniszteriumnak, mely mint az ország egyik legelső s annak összes kulturális s társadalmi intézményeivel sok ezernyi szállal egybekötött hatósága, igen sok tekintetben irányítólag hat a közvéleményre.

A mi onnét kiadatik, azt a közművelődési pályán működőknek százezrei, a falusi tanítótól kezdve föl az egyetemi tanárig irányadónak tekintik; ahhoz alkalmazkodik az ezekből kikerült írónak serege és sokszor nem is veszi észre, mert eszébe sem jut, hogy valamely helytelen kifejezést használ. Azt ugyanis föl sem teszi, hogy az a magas forum, a minő a kultuszminiszterium, helytelenségre tanítaná; pedig úgy van. Nem akarunk most arról szólni, hogy a kultuszminiszterium az ő hivatalos kiadványaiban következetesen közalapítványoknak nevezi a katolikus vallás- és tanulmányi-alapot, s utána az alkalmazott tisztek, az újságírók és mások is közlapoknak hívják az alapítványokat; pedig ezek sem oly értelemben nem közalapok, mintha az ország közszükségleteire volnának fordítandók, sem

oly értelemben nem azok, mintha a katolikus egyház közszükségleteinek kielégítésére szolgálnának, lévén mindkettőnek külön az alapítók által megszabott katolikus célja. A helytelen címmel oda vittea dolgot a kultuszminiszterium, hogy sokan, legtöbben pedig a kezelő tisztek közül, az alapokat csakugyan közalapoknak tekintik s ahhoz szabják magaviseletüket is.

A mint az alapokról, ép oly helytelen címmel használ a kultuszminiszterium az azokból föntartott iskolákról is. A középiskolákat egyszerűen „kir.“ gymnasiumoknak, a felsőbb iskolákat pedig „kir.“ jogakadémiáknak nevezi. Ez is helytelen elnevezés, a melytől fölbátorítva akárhány ily intézeti igazgató az értesítőtől vagy a bizonyítványból kihagyja a katolikus jelzöt, pedig a milyen biztos, hogy katolikus a tanulmányi alap, ép oly bizonyos, hogy katolikus az abból föntartott gymnasium vagy középiskola is.

A katolikus sajtó már többször szóvá is tette e helytelen elnevezést, de ezzel a kultuszminiszterium nem sokat törődik. Bezzeg megjedtt s be is adta a derekát, midőn a protestánsok az erdélyi püspöki cím miatt kezdtek lármázni.

Legfeltünőbb azonban az a címzés, a melyet a kultuszminiszterium legujabban a mi főpapjainkkal szemben használ. A kultuszminiszterium ugyanis levelezéseiben például a nyitrai püspököt róm. kath. nyitrai püspöknek, a besztercebányait róm. kath. besztercebányai püspöknek, az esztergomi érseket, róm. kath. esztergomi érseknek nevezi.

Hát kérdezzük, van-e más esztergomi érsek is? Vagy pedig létezik-e más besztercebányai vagy nyitrai püspök is? Általában minek ez a megkülönböztetés? Kitél akarja a kultuszminiszterium a mi főpapjainkat megkülönböztetni? Vagy pedig oly ismeretlen egyének ezek az országban, hogy az a pósta, a mely minden, bármily értéktelen hirdetést pontosan kézbesít, nem tudná őket másképp megtalálni, hacsak oda nem teszi

a róm. kath. érseket, vagy róm. kath. püspököt? Hasonlóképen tesz a káptalanokkal is. Avagy van például Veszprémben más káptalan is, mint róm. kath. káptalan, minek tehát ott az a jelző, hogy „róm. kath. káptalan“ Veszprémben?

A legfelsőbb királyi kinevezési okmányokban, vagy a hivatalos lapban közzététetni szokott legfelsőbb elhatározásokban sehol sem olvassuk, hogy Ő Felsége például valakit váci róm. kath. püspökké, vagy nyitrai róm. kath. püspökké kinevezett volna. Ott egyszerűen és mindig az áll, hogy N. N.-t váci, vagy nyitrai püspökké kinevezem. És ha másképp volna, rosszul volna; nem felelne meg sem a tényleges állapotnak, sem az illető egyházmegyék hazai jogunkban gyökeredző s kizárólagosan birt címének, melyet nem szükséges közelebről meghatározni és megkülönböztetni, mert nincs is, kitől meg kellene ily módon különböztetni.

Attól se féljen a kultuszminiszterium, hogy valaki összetévesztené főpapjainkat akár a többi keresztény és episcopalis rendszerrel bíró felekezetek főpapjaival, akár pedig a nem episcopalis felekezetek superintendenseivel. Mert a mi az elsőket illeti, azoknál igenis mindig oda tétetik a „görög keleti“ jelző, de ebből nem következik, hogy a mi püspökeinknél vagy érsekeinknél is oda kell tenni a róm. kath. jelzőt, mert azokat törvényeink is úgy nevezik. A mi pedig az utóbbiakra vonatkozik, azok csak azóta használják a püspöki címet, a mióta belekerültek a megreformált főrendiházba; addig a püspöki címet nem keresték, mert az sem akkor, sem ma meg nem felel egyházuk szervezetének, a mely tudvalevőleg semmiféle hierarchiát el nem ismer.

Maga a főrendiház szervezéséről szóló 1885 évi VII. t.-c. sem jogosítja föl a kultuszminiszteriumot e helytelen címzésre, mert ott egyszerűen a 4. §. 13. a) pontjában az mondatik, hogy a főrendiház tagjai „Magyarország hercegprimása és a többi érsekek, továbbá a megyés püspökök“ stb.

Ha a kormány közegei, s mindenek előtt maga a kultuszminiszterium nem kezdte volna az erdélyi püspököt róm. kath. erdélyi püspöknek nevezni, nem lett volna szüksége az erdélyi püspöknek arra, hogy a régi törvények és okmányok alapján maga számára reclamálja az őt megillető „episcopus Transylvaniae“ címét; de akkor a protestánsok sem kaptak volna vérszemet s nem követelték volna az egyszer már forgalomba hozott „róm. kath.“ jelzőnek visszaállítását.

Igy boszulja meg magát a tradícióval való szakítás, a fölületes eljárás, régi hazai jogunknak nem ismerése és a helytelen címzés. Ily zavarok és vesze-

kedések keletkezhetnek idők folytán abból is, hogy a kormány hivatalos levelezéseiben többi főpapjainkat is helytelenül címezi, úgy látszik csak azért, hogy magára ne vonja a protestánsok haragját, kiknek pedig az egész dologhoz semmi közük.

(E—m)

A szülőkhöz.

A szülői kebelnek legdrágább, legföltettebb kincse: gyermeke. Ennek az élete fölött öröködik a bölcsőtől a sírig az édes, jó anya. Ennek a jövőjéért fáradoz, végzi nehézmunkáját az édes atya. Mennyi álmatlan éjszakát szerez, hányszor fogja el aggodalom a jó szülők szívét: hogy vajjon sikerül-e gyermekükből becsületes, munkaszerető, jó embert nevelni? Olyan embert, a ki akár kezével, akár eszével dolgozzék is, képes legyen úgy önmagának, mint a társadalomnak javát munkálni.

Most éppen, midőn nemsokára az iskolák falai bezáródnak, sok gondot okoz a gyermekek boldogságáért élni-halni tudó szülőknek, hogy tulajdon képen melyik is lenne a legjobb út, a legbiztosabb irány, a melyen gyermeke haladva, egy olyan pályához juthat, ahol önmagának megelégedett, boldog életet biztosíthat, amely pályán, ha hajlami vezették arra, tisztességes megélhetést, tisztességes nevet vívhat ki magának.

A tudományos pályára készülők már vannak elegendő. Boldog-boldogtalan itt keresi boldogulását. Keresi, mondom, de nézzük csak hányan érik el azt?

Most a tehetség hiánya, majd a szülők szegénysége és a családi életben beállott különféle csapások, hányszor nem gátolják meg éppen akkor az ifjút a tovább haladásban, midőn már előle a boldogulásnak csaknem minden útja zárva van. Igazán! igen sok ifju embernek, különösen a szegényebb sorsuaknak, a kik a tudományos pályára szánták magukat, az élete hasonlóan ama hajóhoz, a mely éppen akkor jut zátonyra, vagy amelyet a tenger hullámai éppen akkor roncsolnak szét, midőn már-már közeledik a célhoz. Ilyen esetekben az ifjú szívének mennyi édes reménye, a szülői kebelnek mennyi gondosan ápolt vagy semmistül meg egyszerre.

Sokszor látjuk, hogy a család élettája virágainak pusztulásával aztán mint indul lassan enyészetnek maga a törzs is, mely pedig kedvező körülmények között dúsz gyümölcsöt teremtetett volna.

Azért édes jó szülő, a ki gyermekeid boldogságában találd föl a te boldogságot, tedd a kezedet a szivedre s lelked mély megfontolásával válaszd meg a pályát, a melyre gyermekeidet szántad.

Figyeld meg már kis korától kezdve gyermekeid lelki életét. Hallgasd meg szívük dobbanásait. Kísérd figyelemmel hajlamait.

A gondviselő Isten a szerető szülőknek nem késik ujjmutatásával. Biztosan kijelöli az irányt, amelyen haladva — szülői lelkednek legnagyobb öröme — gyermekeid jövőjének biztos alapját rakhatod le.

Nagyravágás sohase vezéreljen gyermekeid pá-

lya választásában. Bizonyos, hogy aki sokat markol, keveset fog. Kicsiny kört keress, amelyben gyermekednek munkálkodnia kell és ha Istentől gyermeked szép tehetségekkel van megáldva, a zseniáltság utat tör magának. Láttuk, hogy a tulipános láda festésétől a „Krisztus Pilátus előtt”-ig hosszúzú közdelemteljes az út, de nem megközelíthetetlen.

Ma midőn kesergő szívvél látjuk, hogy a tudományos pályára szánt gyermekünk, a kiért annyit fáradoztunk, a kiért feláldoztuk vagyounkat, a kiért többi gyermekeink szájából elvontuk a falatot s mégse jut álláshoz, hanem mint végzett ember is már-már kiasszott pénzes erszényükre szorúl; valóban intő példa arra, hogy már elég volt az „ürhatnámság”-ból s hogy iparra gyermekeinkkel! Rövid idő alatt, kevés költséggel nevelhetünk gyermekünkől embert a szó legnemesebb értelmében, a kinek bár sokat kell izzadnia, de izzadásának jutalma mindig, elmaradhatatlanul a tiszta öntudat, a nemesen érző szív és a becsületesen gondolkodó lélek.

Kicsiny ugy-ebár a kör, a melyben az iparos ember él? Aztán a szülők sem dicsekedhetnek holmi monoklis urfiakkal! Sokkal több gondot, sokkal több keserőséget okoztak azok a monoklis fráterek a szülői kebelnek, mint azok a szegény, iparos ifjak, a kik kis körben becsülettel munkálkodva, még kevés keresményükből is juttattak egy pár fillért az elaggett, munkára képtelenné vált szülőknek.

Mindenkinek az élete a ragyogó nap nem lehet, hogy az egész mindenséget fényével bevilágíthassa. Elégedjünk meg azzal, ha gyermekünk kis, szerény munkakörben élve: becsülettel, lelkesedéssel tölti be hivatását. A tudós fejek csak a tervrajzát készítik meg a hatalmas monumentális épületeknek, mely akár a világ végéig is papirosan maradna, ha a munkás kezek, az ipar emberei föl nem emetnék azt.

Innen aztán nemzetünk szebb jövőjét is hiába tervezgetjük, hiába okoskodunk, ha arra való iparos nemzedékkel ipart nem teremünk. Elbanyagolt iparunk föllendítésére, ha jó magyaroknak valljuk magunkat, szánjuk oda gyermekeink testi és lelki erőit. A múlt legyen példa most, hogy a tudományos pályán épen a túlprodukeió folytán, ifjainknak mily nehéz a boldogulása s így aristokratikus gondolkozásmódunkkal, mint vonjuk el ifjúságunkat az iparos pályától, a hol pedig a testi és lelki épség, a munkakedv vagyont biztosít, kedvessé teszi az életet.

Az állam által oly nagy áldozattal fentartott ipari szakiskoláinkban az út és mód meg van arra adva, hogy a szülők rövid idő alatt, úgy szólva ingyen juttathassák gyermekeiket kenyérkeresetbe. A tehetségesebb ifjúknak meg éppen atát nyit, hogy e szakiskolákból kilépve, felsőbb iskolákban művészské képezze ki magát.

Miért késnek a szülők azon iskolába adni gyermeküket? . . .

Tán csak nem azért, mert rangukon alulinak tartják, hogy gyermekükből egy tisztességes iparos váljék? Ha így volna, bizony csak sajnálnunk kellene különben minden jóra és nemesre fogékony népünk gondolkozás módját:

Spaller József.

T Á R C A

Lelkem tehozzád vágy, tehozzád, Istenem.

Ugy kifáradtam volt hiúságim között . . .
Meguntam nézni is a gyöngyöt-aranyat —
És üres szivembe velük mi költözött?
Még inkább tűrés lett . . . és én homlok-banyat
Még egyre rohantam. Kéj volt rohanásom . . .
Még mentem, hogy szivem több örömet lásson.
A szivem és lelkem, s nem villant eszemen:
„Lelkem tehozzád vágy, tehozzád, Istenem.”

Csak aztán, a mikor bűn nyüge terhele,
Lejutott szivemmel lelkem is a sárba
És oda tapadt, vergődött vele:
Nem tudta emelni, sebzett volt a szárnya.
Vergődésim között csak imám enyhített . . .
Akkor küldd hozzám, hogy emelj, a hitet —
— És akkor éreztem, oly jó volt érzemen:
„Lelkem tehozzád vágy, tehozzád Istenem.”

Érzem már jó célját, segítném is utján,
Csak, csak e gyarló test, vele ez nem ér el,
Hauem irtalmadból egy kicsinyke jut tán,
S főlegítsz a bűnből kegyelmed kezével.
Már szent akarod a célját elérte:
Vétkezni engedél s bűnhődtem is érte . . .
. . . Most már szánakozzál szivemen, lelkemen
„Lelkem tehozzád vágy, tehozzád Istenem.”

Mondusz.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Főpásztor Urunk bérmaútja az udvarhelyi esper. kerületben.

Május 16-án Csáokfalváról az indulás Szováta felé d. u. 3 órakor történt. Utban esik Makfalva községe, hol püspök urunk és kísérete Dósa Elek ev. ref. főgondnok és orsz. képviselő családjánál látogatást tett; egy negyed órai ott időzése alatt nyájas leereszkedésével a család minden egyes tagját elkötelezte. Maktalvától Kibéd, Sövárád községeken át d. u. 5 órakor érkezttünk meg Szováta. A község határánál lovas banderium állott diszes sorfalat, melynek vezetője Főrika nevű sóőr rövid beszédben üdvözölte a fáradhatatlan főpásztort. Ezután megindult a diszes kíséret a Szováta község alsó részén felállított diszkapuhoz. Itt a község nevében a község főbírája tartott üdvözlő beszédet. E közben ide érkezett az egyházi körmenet; fehér rubába öltözött leánykák kettős sorfalat képeztek s oly óriási volt a néparadat, hogy csak lépést lehetett közeledni kocsikkal is a templom-utca alsó részén a hitközség által felállított és szépen ékesített diszkapuhoz. E kapunál Bardócz nyugalmazott lelkész latin beszéd-

del üdvözölte a főpáztort; ezen beszéd kedves benyomást tett a püspök urra. Megható volt szemlélni a lábával sokat szenvedő és már-már roskadozó aggastyán papot, hogy minő ifjú hévvel és lángoló tűzzel beszél a socialismus- és atheismusról, mint karunk legveszélyesebb betegségeiről s hogy mekkora öröme van ezen bitkózségnek, midőn a lelkek valódi orvosa, a lángbuzgalmu főpásztor e községbe érkezik.

Május 17-én reggeltől estig szakadatlanul esett az eső. Az ünnepi nagy mise után 425-nek adta fel főpásztor urunk a bérmálás szentségét. Ez időközben érkezett meg nagyv. Imets F. J. kanonok ur Balázstalva felől a Sóváradiig közlekedő Kis-Küküllő völgyi vonaton.

Délután a három tantermű iskolában hallgatta meg a püspök úr a gyermekeknek a vallásban szerzett előmenetelét. Kifejezést adott főpásztori meglegedésének és többször emlegette, hogy atyai szívét minő öröm járja át, midőn a gyermekek szent vilásunk tanáiban oly szabatos jártasságot tanúsítanak.

Május 18-án P. László Polikárp rendtartományi főnök úr meghívására a főpásztor és kísérete látogatást tett a sós fürdőn a „Medvetó“ környékén pár év előtt létesített zárdá telepen, hol a kis kápolnában főpásztor urunk szent misét mondott és 30-át erősített meg Krisztus bajnokává a bérmálás szentségében. E zárdatelepen tisztelegtek a szent földi paposság nevében az e közben odaérkezett Pap János remetei és Szabó György n-ernyei alesperes-plebános urak, továbbá Dicső-Szt.-Mártonból Pekri Sándor főgondnok, Schvetz tanfelügyelő és Puskás Gergely lelkész urak, kiket a kegyelmős főpásztor nyájás leereszkedéssel fogadott. E díszes társaság kíséretében járta körül a „Medvetó“ környékét a főpásztor és a tavon lévő csolnakba beszállva a tavat körül is csolnakáza.

Elénk figyelemmel pihatólódzott a víz gyógyhatása felől és a környék festői látóképe annyira megtetszett, hogy a pater Provinciae-nek leveleiben megígérte, hogy incognito ellátogat majd, ha ideje engedi — „késő öregségében.“ A P. Kori atya által külfölből halakból izlésesen előállított ebéd elköltése után a főpásztor úr és az összes kíséret a zárdatelepről kedves emlékekkel távozva d. u. 3 órakor beérkezett a plebániái lakba, hogy onnan Parajdra indulhasson.

(Folyt. köv.)

Örömnep.

A sz. Ferenczendi nővérek nagyszabeni tanintézetének történetében egyike a legkimagaslóbb napok az a f. hó 9-ike. E napon fejezték be az első képesítő vizsgálatokat. Méltó betöltése volt ez a jó nővérek emberfeletti munkájának, a melylyel az utóbbi években azt az intézetet Erdély első leánynevelő intézetévé tették. A nagy gonddal alapított, mélyreható munkássággal s önfeláldozó lelkiismeretességgel fejlesztett egyetlen rom. kath. tanítónőképzőnk próbaköve volt ez. A próbát fényesen kiállotta, nemcsak életerősnek bizonyult, hanem a szilárd alap, melyen nyugszik, a határozott komoly törekvés, az intenzív tanítás, a megalkuvást nem ismerő lelkiismeretesség a hasonló intézetek legjobbjai közé emelték azt. Gergely Ignác kanonok s egyházm. főtanfelügyelő úr vezette a vizsgálatokat, a kormányt pedig Dr. Raduai Rezső miniszeri titkár úr képviselte, mint miniszeri

biztos, ki Magyarország legnevesebb tanítónőképző intézeténél szerepel hasonló minőségben s így bő alkalmá van az egyes intézetek munkáját s eredményét összemérni. A vizsgálatok öt napig tartottak s az eredmény az lett, hogy a vizsgálatot tett 28 rendes növendék közül 15 kékűn, 6 jeles, és 7 jó képesítő oklevelet nyert. „Meglép ez eredmény az idegenek előtt; de engem — ugymond a miniszeri biztos, — ki az intézet munkásságát láttam, nem lepett meg, én biztosra vettem ezt.“

Szűk körben, csak az intézett előljárói és nagy sereget tevő növendékei körében hirdette ki az elnök az eredményt, de felejtethetlen marad e nap örökre, mert e napon tüzte mellé az érdemekben megöszült főnökönek Mayer M. Petronellának a legmagasabb kitüntetést a „Pro Ecclesia et Pontifice“ pápai keresztet az elnöklő kanonok Örömkönnny tilt mindnyájunk pilláin, midőn a munkában fáradhatlan s alázatosságában tulszárnyalhatlan jó főnökön mellén láttuk a szent Atya kitüntető jelét. Éreztük a kanonok úr szavainak igazságát, hogy nincs nagy egyházmegyénknek oly elrejtett zuga, hol a gyallalkú Főpásztorunk éles szeme, lángoló szeretete az érdemes munkát meg nem látta. Sír csendben hallgattuk meg a kitüntetetthez intézett következő saját kezű leiratát:

„Tisztelendő Főnökön! Midőn Ő szentségének, dicsőségesen uralkodó XIII. Leó pápának meghagyásából Önnek, az apostoli Szentszék és az Egyház érdekében teljesített sok évi szolgálataiért, a mellékelt érdemkeresztet „pro Ecclesia et Pontifice“ átküldöm: teszem azt annál nagyobb örömmel, minél mélyebben átérzem és átgondolom mindazokat az áldozatokat, melyeket egy hosszú életen keresztül az Úr Jézus országának terjesztéséért itt Erdélyben hozni meg nem színt.

A szebeni terjedelmes nevelőintézet, mely leginkább Önnek köszöni tokozatos fejlődését és mindig szélesebben elterjedő jó hírnevét; a betegek, akik Isten után az Ön gondos ápolásának köszönik egészségüket; a sok száz növendék, kik évek hosszú során át Önnek szelid és tapintatos vezetése alatt állottak; mindannyian hirdetik Önnek jótékony befolyását és tevékenységét. Tudom, hogy a Tisztelendő Nővérek, akiknek oly nagy részük van az elért eredményekben Önnel együtt örvendenek, hiszen az Ön személyében őket is érte Krisztus helytartójának elismerése és további ernyedetlen munkásságra serkentő áldása.

Fogadja egyuttal az én főpásztori köszönetemet is és azon biztosítást, hogy Önt és a vezetése alatt álló intézetet állandó jóakaratomban megtartom.

Püspöki áldásomat küldve Önnek, a tisztelendő nővéreknek és az intézet összes növendékeinek maradok az Úr Jézus szeretetében jóakaró főpáztora † Gusztáv Károly s. k. erdélyi püspök.“

Éztán a miniszeri biztos emelt szót s a vallás és közoktatásügyi min. Miniszer nevében is üdvözölte a kitüntetett főnököt, mint az intézet igazi anyját, majd meg az új tanítónőkhöz fordult, az Isten iránti szeretetre, hazaszeretetre s hálára buzdítva őket. Könnyes szemekkel hagyta el a 28 új tanítónő a termet, főlemelő, boldog emléket vittek magukkal s azt az erős elhatározást, hogy ösztinte törekvéssel azon lesznek, hogy a szerzett tőkét kamatoztassák, boldogságukat az igazán vallásos nevelésben érik el. Az első raj ez, mely bivatva van az intézetben nyert szellemet tovább terjeszteni.

Jelenvolt.

Ünnepély a nagyszombati kir. kath. Teréz-árvaházban.

A jubileumi szent év és a magy. katolicizmus 900 éves fennállásának alkalmából a nagyszombati kir. kath. Teréz-árvaházban f. é. június hó 5-én d. u. 5 órakor saját dísztermében régi jó hírnevéhez és az alkalom magasztosságához méltó ünnepélyt rendezett. Az intézeti nagy gyűléstermek zöld galyakkal, valamint szentséges atyánk, a római pápának, felséges apostoli királyunknak és az alapító Mária Teréziának virágokkal feldíszített arcképe már előre sejtette, hogy a szép számmal megjelent díszes közönség ez alkalommal is örömtelt szívvel fog az intézetből távozni, mert az intézet által nyújtott fényes ünnepély a közönségnek sokáig, nagyon sokáig kedves emlékei között fog maradni.

A megjelentek között ott láttuk ngs. Dr. Denk O. kir. tanácsost, p. u. igazgatót, az áll. gymn. igazgatóját, tkt. Ferenczy Istvánt és a tanári kart, az áll. népiskolák tantestületeit, az orsz. elmegyóg. yintézet tisztviselőit, nagyságos. és ftdő Bakk Endre vizakuai plébánost, ki — mint ő maga mondá — „éptüni“ jött, a külv. egyház gondnokát, a sz. ferencrendi barátok házfőnökét, a belv. róm. kath. plébániát ftdő Kászoni J. segédlelkész képviselőjében és számos más az intézet iránt érdeklődő kedves vendéget.

Pont 5 órakor az intézet gymn. növendékek zenekara nyitá meg a műsort Erkel F. „Huuyadi“ c. dalmüvének egyes részleteivel. A műsornak mély érzéssel és kellő tudással bemutatott ezen megnyitója már is garanciát nyújtott az ünnepély sikere iránt. A közönség viharos tapsai csak biztatón hatottak a kis „fekete seregbe“, az apró árvákra s ezek köszönetük fejébe versenyre keltek, hogy ki-ki mutassa be a legjobbat, a legszebbet, hogy így a városi „nagy urak“ és a „szép néni“ szerény körükből kedves emlékek távozhassanak. Nem csoda tehát, ha még a tapsok alatt ott látjuk Cseke Vincét, VI. gymn. növendéket, ki Párvy Sándornak „Mária és ezredévünk“ c. költeményének hatásos szavataival a közönség lelkesültségét növelte. De ekkor már az apróbb növendékek nyugtalanokdni kezdtek, mintha irigyeltek volna nagyobb társukról az elért sikert s egy pillanatra Szánthó Mihály köré csoportosultak és elénekelték „Róma lángoló szívében“ c. vallásos kardalukat, mire ftdő Kovács K., intézeti plébános ünnepi beszéde következett. Meggyőző szavaival egyenként sorolta fel mindazon jótéteményeket, melyekben hazánk fennállása óta a római szentszék részéről részesült; kiemelte mindama áldásos eredményeket, melyeket a keresztény Magyarország a legválságosabb időkben a római pápák segítségével elért.

Beszédjéhez méltóan fűződött Dományáncz Péternek „900 éves oltár“ c. szereménye, melyet a gymn. növ. ének és zenekara adott elő; majd „Örvendezzünk“ c. költeményt szavalta Bálya I. IV. el. isk. növendék, mire újból az el. isk. növendékek „Ének szent Istvánról a XVII. századból“ c. éneke következett; erre kilépett Dikay J. el. isk. II. o. növendék s érces, bátor hangon elszavalta. „Mi a hazá?“ c. költeményt, mit „Örvendezzünk“ c. alkalmi ének zenekisérettel követett. Ekkor az intézet igazgatója ngs. és ftdő Prokucpek S. pápai kamaras lépett a pódiumra s mert — mint mondá — szíve örömmel telt meg, kéri a közönség b. türelmét, hogy ez ünnepélyes pillanatban kedves növendékeihez — ha a sorrenden kívül is — néhány szót szólhasson. A keresztéről,

azon keresztéről beszélt, mely a szent hitlkért halált szenvedett vértanuk sírjaiból emelkedett föl, hogy aranyugarával a világot beárassa s nekünk, embereknek szeretetet és boldogságot hozzon. Rövid, de tartalomódus beszédjé végén így szóló növendékeihez: „Tiszteljétek és szeressétek e keresztet, mert ezen jel alatt, de csakis ez alatt fogtok győzni; t. i.: csakis ezen kereszt alatt lehetnek a hazának igazi fiaí és szent hitlknek tántoríthatatlan bivei.“

Befejezésül az intézeti gymn. növendékek zenekara Dományfy ünnepi indulóját, melynek triójában hazai himnuszunk refrainje emelkedik ki, játszotta s nekem — e sorok szerény írójának — úgy tetszett, mintha a közönség halk fohászku-dása a hegedűk csengő hangjai közé vegyült volna s így az összes jelenlévők szívéből visszhangzott: . . . megbűnhödté már e nép a múltat s jövendőt!“ . . .

Czibinpartí.

A csiksomlyói ifjus. ünnepélyek.

Az ifjuságot, a baza reménységét, mindig jól eső örömmel szemléli az ember, ezen öröm azonban igazi gyönyörűséggé fokozódik, midőn az ifjuságot az előre törekvés és komoly haladás terén látjuk, midőn nyilvános fellépéseinél arról szereshetünk meggyőződés, hogy szíveiket és lelkeiket, szóval egész lényüket a vallásos és nemzeti szellem hatja át.

Ilyen meggyőződést szereshetett magának az, aki folyó hó 2-án és 4-én résztvett a csiksomlyói főgimnázium, illetőleg az ottani tanítóképző intézet ifjuságának ünnepéliein, melyeket tanáraiknak közreműködésével a kereszténység 19 és a magyar kath. egyház 9 százados jubileuma alkalmából rendeztek. Mindkét ünnepély teljesen méltó volt a nagyszertű alkalomhoz, mindkettő egyaránt dicséri a kintnő vezetést, a tanárok oda adó gondoskodását és a tanulók kitaró szorgalmát.

Az ünnepélyek lefolyását a következőkben közöljük.

A főgimnázium ünnepélie folyó hó 2-án a finővelde épületének nagy termében folyt le nagyszámu, ugy a nagy termet, mint a mellék termeket és a folyosót zsufolásig megtöltő közönség előtt.

Pontban 10 órakor megjelent az ünnepély színbélyén gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök ő méltósága, mire az ifjuság énekkara az ünnepélyt a „Pápai himnusz“-szal megnyitotta.

Bánda vazul főgimnáziumi igazgató nagyszabásu, lendületes és szép fordulatokban gazdag alkalmi beszédet mondott, melyben vázolta ama nagy szolgálatokat, melyeket a kereszténység az emberiségnek és a róm. kath. egyház 9 száz év alatt a mi édes hazáknak tett. Beszéde végén intette és buzdította az ifjuságot, hogy a hitben és hazaszeretben legyenek kitarók mindenba.

A program harmadik száma alatt Kassai Lajos „Szent Péter“ című szép melódrámájában gyönyörkódtünk Riszner Ödön tanár kintnő előadásában. A zenei részt, melyet Riszner Ödön szerzett, Balányi János zenetanító, Kerekes Károly VIII-ik, Boga Ubáld VI-ik oszt. tanulók szolgáltatták.

Az ifjusági zenekar által az Erkel „Bánk-bán“ című dalmüvéből precízen előadott imára id. Kovács József szavalta el Balló István tanárnak „900 év“ című szép költeményét, melynek hatását nagyban emelték az ifjusági ének

és zenekar által előadott betétek, nevezetesen a „Szent Imre“ himnusz, a „Keresztes lovagok“, egy részlet Liszt „Erzsébet oratóriumából“ egy részlet Erkel Ferenc „Hunyadi László“ című dalművéből, „Ab, hol vagy magyarok“ szép régi ének s végül a Mihalovich „Király himnusz“-a.

Ezután Kopatz J. Pátrik harmonium kísérete mellett az ifjúsági énekkar énekelte el szabatosan „Boldoga-szony anyánk“ című régi egyházi éneket.

Ekkor Püspök ur ő méltósága lépett az emelvényre s gyönyörű beszédben intette az ifjúságot, hogy legyenek kitartók a hitben és hazaszeretethen, hogy egész életük folytán lakozzék szívükben a krisztusi szeretet, mely csak egyedül képes az embert minden körülmények között a helyes úton megtartani.

A püspök ur hatásos beszéde után még Gál András VIII-ik osztályos tanuló szavalt el Rudnyánszky „Az örök-ké való Sztiz Mária“ című költeményét, mire az ifjúság énekkara a „Hunyadi-induló“-val a szép és nagyszabású ünnepélyt bezárta.

A közönség, mely a műsor minden pontját tetszés nyilvántásokkal kísérte, megelégedve távozott.

A csik-somlyói tanítóképezde növendékei és a tanári kar által a főgymnásiumi ifjúsághoz hasonlóan az előbbi címen rendezett és pünköst második napján délután 4 óraker kezdődőleg megtartott jubiláris ünnepély méltán sorakozott a sikerben az előbbi mellé. Az ünnepély színhelye Gróf Majláth püspök ur kivánságára a tanítóképezdéhez tartozó s annak háttérében lévő szép gyümölcsös kert, a természet nagy temploma volt, melynek gyeppázsiját árnyas fák lombkoronája fedte, védelmet nyújtva a ragyogó nap heve ellen.

Az ünnepélyre, mely a képezde gyönyörű új zászlajának felszentelési aktusával volt egybekötve, előkelő díszes közönség jelent meg. Püspök ur ő méltósága megérkezése alkalmával lelkes éljenzéssel fogadtattat, a ki elfoglalván a részere előkészített díszhelyet, kívánatára jobbján dr. Perjessy Mihály törvényszéki elnök, a szeredai honvéd zászlóalj parancsnokló századosa, balról Becze Antal alispán, Balog Ferenc alezredes stb. foglaltak helyet.

A 9 pontból állott változatos műsor bevezetéséül Karácsony József képezdei igazgató lépett az asztalhoz s tartott eszmékben gazdag szép megnyitó beszédet, vázolta a katolikus egyház létjogát s az emberiségre nézve áldásos működését, a mi zajos tetszést aratott.

Ezt követte a „Leó-himnusz“ az ifjúság által énekelve majd P. Kőrödi Berárd képezdei tanár foglalt helyet a felolvasó asztal mellett és tartott egy igazán remek felolvasást a kereszténység ezer éves és a magyar katolikuság 9 század alatti viszontagságos és egyuttal dicsőséges multjáról, mit a közönség lelkes éljenzéssel, püspök ur ő méltósága pedig kitüntetett szavakkal és kegyes kézsorítással honorált.

Lapunk szük tere nem engedi meg, hogy a műsor további részleteinek sikereit kellőleg méltassuk, csak is röviden konstataljuk, hogy az intézet zenekara egy részletet a „Mária“ operából szép sikerrel adott elő, Fülöp Arpádnak „Hit, remény, szeretet“ című remek költeményét Varga Ferenc és a „Celli bucsu“ melodramát Zsögön Zoltán a Molnár András és Kászoni János harmonium kísérete mellett nagy hatással szavalták el. Nem kisebb tetszésben részesült Ambrus Kálmán gyönyörű szóló énekével, Benedek Imre és

Györbírő István „Az ifju vágya“ című dal előadásával s ugyancsak Györbírő István Szent Istvánról tartott szavaltával és a férfi négyes a „Mária dal“-al.

Ekkor a főpásztor az emelvényre lépven, kiemelve, hogy bár a több napi fáradoalmak által okozott kimerültség az ünnepélynek kellőleg való méltatását lebetelenti, mindazonáltal a nála a megszokott elokvenciával tartott elismerő, buzdító és intő beszédet a fiatalsághoz s azután kezébe vévén a felszentelendő zászlót, melynek közepét egy — Jézust a kisdetek között ábrázoló gyönyörű kép díszítette, annak szertartásos megszentelését fejezte be s verte be az első szöveget annak nyelébe szép jelmondat kíséretében. Különböző jelmondatokkal szöveget vertek be még: Mibály Ferencz vármegyei főjegyzőné mint zászlóánya, Becze Antal alispán a vármegye, dr. Perjessy Mihály törvényszéki elnök a törvényszék, Foglár József százados a honvédség, Balog alezredes a járásbíróság, Bándi igazgató a főgimnázium, Demény százados a csendőrség, Mihály Ferenc főjegyző a kir. ügyészség, Papp Domokos főmérnök az építészeti hivatal, gróf Toldalagi szekretárius a szolgabíróság, Lajos Ferencz adótárnok az adóhivatal, Elthes polgármester a szeredavárosi tanács és a talán tévedésből figyelmen kívül hagyott s püspökj ur által felhívott helybeli ferencendi zárda nevében Kopacz Pátrik vikárius, a kis gyermekek nevében Kassay plebános, a község nevében Márkos Dénes bíró, a koszorús leányok nevében Elthes Margit és Jakab Jolán, kiknek ezeken kívül Pál Gizella, Kovács Ilonka és Szász Jolán kisasszonyok voltak a tagjai s a kiknek részéről Jakab Jolán k. a. helyezett szép koszorut a zászlóra.

A szentelés befejeztével Püspök ur ő méltósága megköszönvén a közönségnek a részvételt s még egyszer buzdító szavakat intézvén a fiatalsághoz, határtalan örömet szerzett ezeknek azon kegyes intézkedésével, melynél fogva egy szabadbani társas multságának saját költségén való megtartását rendelte el, kikötvén azon a tanári testület részvételét is s ezzel a szépen sikerült kettős ünnepély a főpásztor lelkes éljenzése mellett véget ért.

Cs. L.

KÜLÖNFÉLÉK.

Felhívás

Magyarország katolikusaihoz!

Szent és emlékezetes ez az esztendő, melyet az isteni Gondviselés kegyelme megérnünk engedett. Hátarköve egy eseményekben, tanulásban gazdag évszázadnak, pirkadása egy szebb s boldogabb jövőnek, melynek küszöbén Anyaszentegyházunk Jézus Szent Szíve elé hívja hódolatra a világegyház fiait s megnyitva az égi kegyelmek forrását, szent évnek jelenti ki ezt az esztendőt.

De kétszeresen szent és emlékezetes az mi reánk magyarokra nézve, hiszen kilencszázadik évtordulója van annak, hogy katolikusá lett nemzetünk, kilencszáz éve annak, hogy a katolicizmus védi, oltalmaz-

za a magyarok hazáját, hogy István első szentünk és apostoli királyunk a római pápától koronát kapott, s hogy ezzel a szent koronával — mely azóta államiságunk legfőbb palládiuma lett — megkoronáztatta magát.

Illó és szükséges tehát, hogy mi magyar katolikusok kétszeres lelkesedéssel üljük meg ezt a szent évet, hogy hálákat adva az isteni Gondviselésnek a multért, áldó kegyelmét esdjük le a jövőre nézve, hogy kifejezést adjunk törhetlen hűségünknek, forró szeretetünknek egyházunk és hazánk iránt, s fogadást tegyünk: a jövőben is egyforma hűséggel szeretni egyházat és hazát.

A magyarországi Kath. Körök Országos Szövetsége e célból *Országos Katolikus Nagygyűlésre* hívja össze Magyarország katolikusait, amely katolikus nagygyűlés nyilvános hitvallása lesz a magyar katolicizmusnak a kilenczázados évfordulón s amely nagygyűlésen meg fogjuk beszélni feladatainkat teendőinket a jövőre nézve, hogy a katolicizmus a jövő századokban is éljen és virágozzék Mária országában.

Az országos kath. nagygyűlés *augusztus 17—20. napjain fog megtartatni* Budapesten az ország fő- és székvárosában.

Az országos kath. nagygyűlés rendes tagja lehet minden katolikus férfi, ki ezen szándékát folyó évi július hó 15-ig a nagygyűlést előkészítő bizottság irodájában (Budapest, Molnár-utca 11., Kath. Kör) bejelenti s tagsági díj fejében 4 koronát fizet. A rendes tagok résztvehetnek a szakosztályi üléseken, a nyilvános üléseken, a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepségeken, s a szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal bírnak. A hölgyek pártoló tagjai lehetnek nagygyűlésünknek s tagsági díj fejében két koronát fizetnek. A pártoló tagok a nyilvános üléseken s a nagygyűléssel kapcsolatos ünnepélyeken vehetnek részt.

Kedvezményes utazásról, olcsó ételmezésről, lakásról stb. gondoskodva leend. Mindezekről, valamint a részletes programról is idejekorán fognak a jelenkező tagok értesítettetni.

A jelentkezéseket, hogy mindennel idejében készen legyünk, kérjük július 15-éig beküldeni.

Magyarország katolikusai!

A kinek szívében él a hit, a lelkesedés, a hazaszeretet, jöjjön el a mi katolikus nagygyűlésünkre. Papok és világiak, szegények és gazdagok, egyesületeink, falvaink, városaink képviselői jöjjenek mennél nagyobb számmal, mennél tömegesebben, hogy nagygyűlésünkön képviselve legyen az egész magyar nem-

zet, hogy a magyar katolicizmus kilenczázados évfordulóján, a nemzetalkotó szent Jobb előtt az egész magyar nemzet nevében rebegejük el hálaimánkat a multért, fogadalmunkat a jövőre nézve: hogy a jövőben is katolikus magyarok akarunk lenni az idők végezetéig.

Budapest, 1900. június hó 1-én.

A Magyarországi Kath. Körök Országos Szövetsége nevében:

<i>Gróf Apponyi Géza,</i>	<i>ifj. Gróf Zichy János,</i>
<i>Beidl Alajos,</i>	<i>Pintér Kálmán,</i>
<i>Dr. Boromisza Tibor,</i>	<i>elnökök.</i>
<i>Báró Gerliczy Ferenc,</i>	<i>Gyürky Ödön,</i>
<i>alelnökök.</i>	<i>títkár.</i>

— **Jézus legszentebb Szívének ünnepe. XIII.**
Leó 1899. máj. 25. kelt „Annum Sacrum“ szavakkal kezdődő levelében azt kívánja, hogy magunkat, városainkat és helységeinket a Szentséges Szívnek ajánljuk. Püspök urunk erre vonatkozólag az évi II. körlevelében el is rendeli, hogy Jézus Szentséges Szívének ünnepén és utána még két napon (június 22, 23, 24) délután vespernyét tartsanak elvégezvén a többi szokásos szertartások között a Szentséges Szív jóváhagyott litániáját a följajló imádsággal, és szent beszédeket is mondjanak Jézus Szentséges Szívről. A püspöki székhelyen ez ájtatosság az irtalmas nővérek templomában mindhárom nap d. u. 6 órakor fog végeztetni, melyeken a szent beszédeket Vass Albert dr. theologiai tanár fogja tartani. Szolgáljon ez a hívek buzdításául az engesztelő szent áldozás végzésére!

— **Borbádon** pünkösöd második napján Imets F. Jákó kerületi esperes és kanonok előklete mellett tartották meg a vizsgálatokat. A következő napon ünnepelték meg az egyetemes kereszténységnek 1900 s a magyar kereszténységnek 900-adik évfordulóját. A nagy magyar zarándoklattal Rómában járó plebános megható szavakban beszélt a szent év fontosságáról, s kiosztotta a jutalmakat, melyek szépszámmal voltak. A bazafias jegyző, bíró és még mások is a magyar szellemet és a vallás-erkölcsiséget előmozdító iskola iránt bő adományokkal mutatták ki jóakarataikat. Ünnepej után a plebános, a tanító s több érdeklődő az iskolás gyermekekkel a történeti nevezetességű Bilakon májáliszott. Itt ételt s egy kis frissítő italt a gyermekesereg szerető atyja Butyka S. plebános adott.

— **B. e. Steiniczer Ede** sirja fölé állítandó emlékre és alapítványi misére adakoztak: Szóts János fűesperes plebános 10 korona, Fejér Gerő dr. 10 kor., Eröss József 10 korona, Rass Károly 10 korona, Czimbalmos József 10 korona, Hussek J. 5 korona. Összeg: 55 korona.

— **Célzatos hazugságok** járták be a mult napokban csaknem az összes liberális lapokat a pápa ő Szentsége és püspök urunk germanizálása felől. — A pápa ő Szentsége Rák János marosújvári karmesternek — egy az utóbbi által szerzett és püspök urunk által a Szentséges Atyának személyesen ányujtott egyházi énekért — „közönete és elismerése jeléül arcképét küldötte, a melynek alján *német* nyelven apostoli áldását küldi neki és harmadiziglen való rokonságának.“ Ezt írja s szidja ebből kifolyólag a vatikánt stb. az „Ellenzék“. Hát ebből annyi igaz, hogy Rák karmester *német* nyelven kérte ő Szentsége áldását, mely után szóról-szóra az vau a képre írva: „*Summus Pontifex benigne annuit precibus. Datum in aedibus Vaticanis die 31-a maii 1900. † Jos. Constantini archiepiscopus . . .*“ Tehát a szentséges Atya válasza latin nyelvű, mint a hogy rendesen ez szokott lenni. Van

azonban ennek a marosújvári ügynek egy másik oldala is, melyet a helybeli plebános a Rák karmestertől nyert információ alapján így ír le nekünk. „Az „Ellenzék“-ben megjelent közlemény a karmester tudtán kívül jelent meg... A szöveg tudomásvétele is illetektelenül történt, a mennyiben a réket az ő címére f. hó 8-án magyar nyelven címzett csomagot — míg a karagay Tordán időzött — idegenek felbontották... ezeknek a törvény előtt kell nemsokára e miatt felelnök... No hiszen szép csinos botrány lesz még ebből az ügyből?! — A Nagy-Enyeden megjelenő „Közérdek“ püspök urunkra fogja rá a germanizálást. Ezen lapocska szerint — „Gyulafehérvárt a pünkössti ünnepeken a róm. kath. templomban egy német jezsuita, ki mint az erdélyi róm. kath. püspök vendége Gyulafehérvárt időzik, a hívek előtt ékes német nyelvű prédikációt tartott. Szép haladás az új regime alatt... stb.“ Bánffy lapja a „Magyar Szó“ „Majláth Gusztáv visselt dolgai. I. Majláth a magyar.“ címen plane vezérekben ront neki püspök urunknak. Ez a lap is Gyulafehérvárról nyerte értesítését, épen mint a „Közérdek.“ Nem akarunk az ilyen otromba, aijas és tendenciózus hazugságok cáfolására sok időt vesztegetni. A pünkössti ünnepekkor jezsuita atya városunkban nem időzött s német prédikáció egyáltalán nem volt — ez a mi választunk. Tudom, hogy az ilyes cáfolatokat sem a „Közérdek“, sem a „Magyar Szó“ nem fogja hozni, hiszen az ők elvtük a minden áron való rágalmazás, piszkolás, káromlás... Csak folytassák!

— **A marosvásárhelyi róm. kath. főgymnasium** vizsgálatának rendje 1899—1900. iskolai év végén. Junius 15-én. Hitnan d. e. 7—12. VII. VI. V. IV. oszt. Junius 16-án. Hitnan d. e. 7—12. III. II. I. oszt. I. csoport. Jun. 18-án 7—12. VII. oszt. magyar, német, latin ny. és irod., pol. földrajz. Jun. 20-án 7—12. VI. oszt. magyar, német, latin, természetrajz. Jun. 21-én 7—12. V. oszt. magyar, német, latin, természetrajz. Jun. 22-én 7—12. II. oszt. magyar, latin, földrajz. Jun. 23-án 7—12. V. oszt. görög, görögpótló irod., történelem, mathesis. Jun. 25-én 7—12. I. oszt. számtan, rajz. geometr. természetrajz. Jun. 26-án VII. oszt. 7—12. természettan, mathes. — II. csoport Jun. 18-án 7—12. IV. oszt. magyar, latin, német, történelem. Jun. 20-án 7—12. III. oszt. magyar latin, német, történelem. Jun. 21-én 7—12. I. oszt. magyar, latin, földrajz. Jun. 22-én 7—12. VII. oszt. görög ny., görögpótló irod., bölcselet. VI. oszt. görög, görögpótló irod., történelem, mathesis. Jun. 23-án 7—12. IV. oszt. rajz. geometr., mathesis, természetrajz. Jun. 25-én 7—12. II. oszt. rajz. geometr., számtan. Jun. 26-án 7—12. III. oszt. fiz. földrajz, rajz. geometria, számtan. Jun. 17-én d. u. 4—6. I—VII. torna. Jun. 18, 19-én szóbeli érettségi vizsga. Jun. 19-én, d. e. magántanulók írásbelije, 20-án szóbeli vizsgálata. Jun. 22-én, d. u. 4—6. I—II. oszt. énektan. Jun. 23-án, d. u. 4—6. francia nyelv és gyorsírás. Jun. 29-én Ünneppélyes balaadó íntesztizetlet. A tanév bezárása. Marosvásárhelyt. 1900. május hó 23-án. Retegyi Géza, főgymn. igazgató.

Pályázatok.

Az Udv. Lengyelfalvi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat nyitattik: Javadalma: 1.) őszi buza kepe 52 kalangya, értéke: 104 korona; 2.) tav. sz. zab kepe 52 kalangya, értéke: 78 korona; 3.) pénzber (ospora) 54 korona; 4.) 26 terü tülzifa, értéke: 52 korona; 5.) stóla atlag: 56 korona; 6.)

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Zlamál Agost. Szerkesztőtársak: Bálinth György, Erőss József, Péter János dr., Wagner Sándor.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.

szent-mise-alapból: 8 korona; 7.) templompénztárból: 2 korona; 8.) egy havasi fa-jog értéke: 6 korona; 9.) 1 hold 1355□-ól szántó és 1402□-ól kaszáló birtok, haszonértéke: 24 korona; 10.) iskolai magtár kamatból 12 véka szemes gabona, értéke 24 korona; 11.) iskolai magtár pénzkamatból: 30 korona; 12.) államsegélyből: 362 korona; 13.) a kántori csinos új lakás áll: 3 szoba, kamara és pincéből, van szintén ujonnan épült esőr, istálló, tyúk- és sertésóllal, különben sütőház körül tágas gyümölcsös és veteményes kerttel. Összes jövedelem: 800 korona. Kötelességei: a) a kántori teendők végzése: b) a mindennapi és ismétlő tankötelesek tanítása; c) a faiskola kezelése. A harangozás és templomtisztogatás kiadva. Pályázók felhívtnak, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi július hó 1-ig bezárólag, alulírtcho nyújtsák be. Tanév közben máshová pályázni nem lehet. Személyes megjelenés előnnyel jár.

Kelt Lengyelfalván, (u. p. Székely-Udvarhely) 1900. év június hó 6-án.

Koncsag Ignác,

lelkész, iskolászéki elnök.

— **A szentegyház-as-oláhfalvi** róm. kath. kántortanítói állás üresedésbe jöven, arra pályázat hirdettetik. Kizárólag kántori jövedelem: a) stolaris jövedelem 240 kor. b) kegyes alapítványokból 26 kor. c) a bitközségtől kepe címen 128 kor. d) 3 hold 466□-ól szántó és kaszáló, melyek minden évben teremnek, pénzértékben 48 kor. e) 10 szekér széna pénzértékben 60 kor. f) 100 vontatás bukka pénzértékben 100 kor. g) öt évenkiut egyesektől hozandó 100 szekér trágya pénzértékben 20 kor. h) legeltetés és taizási jog pénzértékben 36 kor. összesen 658 kor. Kizárólag tanítói jövedelem: a) a tanítók alapjából 492 kor. b) a saját keze alá járandó iskolás gyermekek után hozandó bukka pénzértékben 80 kor. c) Veteményes kertek évi haszna 28 kor. d) ötödéves korpótlék, ki arra jogosult 100 kor. összesen 700 kor. Ezen kívül jó karban lévő gazdasági épületek, 2 szoba, kamra, sütő, pince, téli nyári konyhából egy fedél alatt álló új kántori ház. Kötelessége: Minden néven vezetendő kántori teendők pontos teljesítése és az iskolászek által reá bizaudó mindennapi tankötelesek lelkiismeretes tanítása. Megjegyzendő, hogy még 2 tanító és 1 tanítónők is van. A kellően felszerelt folyamodványok f. év július hó 8-ig alulírt iskolászéki elnökhöz adandók be. Csak kántori és tanítói oklevél bírók pályázhatnak. A személyes kántori próba jul. 11-én d. e. 10 órakor lesz mely után következik a választás. Szh.-Oláh. 1900. jun. 8-án.

Pap Albert,

lelkész.

— **A csik-szt.-imrei** róm. kath. segéd-kántortanítói állásra f. évi július 7-ig pályázatot hirdetek. Javadalom: Lakás az iskolával egy épületben. A lakáshoz tartozik: két szoba (egyik butorozva), kamra, kettős pince, nyári konyha, szin, tyúk- és sertés ól, veteményes kert, kút és a kántorral közös esőr. 2) Kézpénzítéses havi részletben, évi 300 korona, 3) ospora, stola, ajtatos alapítvány együtt: 80 korona. 4) 56 $\frac{1}{2}$ kalongya rozs, 42 $\frac{1}{2}$ klyga zab (értéke: 311 korona.) 5) 10 köbméter lágy fa, s felvágására napszámos: (40 korona.) 6) 4 szekérszénát termő kaszálóhely (Ért: 40 korona.) 7) Ingyen legeltetési és faizási jog. (Ért: 40 korona.) Kézpénz és termény együttesen tesz: 811 koronát. Kötelességek: az osztatlan népiskola I. és II-ik osztályainak önálló vezetése, s az ismétlő iskolásoknak a kántorral közös tautítása. Vasár- és ünneppapok a szt. mise előtt, — valamint temetésekben a rózsafüzér előimádkozása; mindennemű egyházi szertartás végzésénél énekekkel és orgonán a kántornak segédkezés. Megjegyzem, hogy korpótlékért az államhoz folyamodtunk.

Csik-Szt.-Imre, u. p. Csik-Szt.-Király. 1900. június 7.

Kóródy Mihály,

iskolászéki elnök.